

декември 2007

ИНФОРМАТОР

4

О.У. "Димитар Влахов"
ЦЕАЕ-МИС/ Секција-МИМ

Екоeduкација

Етнофармација
ЕКОФАРМАЦИЈА

DETERMINATION OF ORGANOCHLORINE PESTICIDE RESIDUES IN SOME FISH SPECIES SOLD IN KONYA

3

КОНГРЕС НА ЕКОЛОЗИТЕ НА МАКЕДОНИЈА
THE CONGRESS OF ECOLOGISTS OF MACEDONIA

06 октомври
09 october
2007
Struga, Macedonia

SUSTAINABLE AGRICULTURE, AGRICULTURAL TECHNIQUES AND PLANTS DESIGN SUITABLE FOR ECOSYSTEM AT CENTRAL ANATOLIA IN TURKEY WHERE MAY MOST PROBABLY BE EFFECTED BY GLOBAL CLIMATE CHANGES

Isaak Hakkı KALINCI

БИОДИВЕРЗИТЕТ НА ЕТИНАЛО ВО НОВИТЕ СИТУАЦИИ

Phytoplankton production in Novo Ilje I and Novo Ilje II

Fuzinato, S., Fedora, A., Kerarid

INTRODUCTION

RESULTS AND DISCUSSION

Етнофармација
ЕКОФАРМАЦИЈА

ja-M

CONCLUSION

Во Струга, во периодот од 6-9 октомври 2007 година, Македонското еколошко друштво го реализираше III-от Конгрес на еколозите на Македонија со меѓународно учество. На Конгресот беа одбележани и 80-годишнината од животот и 60 години активна научна работа на проф. д-р Љупчо Групче.

Вкупно 185 еминентни научници и научни работници од Македонија и соседните земји, Бугарија, Србија, Црна Гора, Албанија, Турција, како и Швајцарија, Германија, Словачка и Хрватска, ги презентираа резултатите од своите научни истражувања. Во зависност од истражуваната област, научните трудови, беа распоредени во неколку секции:

- Популации и заедници (динамика, односи и интеракции; популациска генетика и еволутивна екологија);
- Терестрични и акватични екосистеми;
- Биолошка разновидност и конзервациска екологија;
- Агроекологија;
- Заштита на животната средина;
- Урбана екологија;
- Одржлив развој;
- Еколошка едукација;
- Пределна екологија.

Големиот број презентирани трудови укажува на големиот интерес на научната јавност во Македонија и регионот за еколошките истражувања, но исто така и на недостатокот од други научни собири од сродните научни дисциплини кај нас.

Според бројот на презентирани трудови како и според посетеноста на сесиите и обемноста на дискусиите, најголем интерес, како во Македонија, така и во регионот, претставуваат истражувањата од областа на биодиверзитетот и конзервациската екологија, потоа заштитата на животната средина и загадувањето, екосистемската екологија, истражувањата на популациите и заедниците итн. Оттука може да се заклучи дека интересот за решавање на проблемите поврзани со заштитата на животната средина и биодиверзитетот е голем, се разбира заради апликативноста на ваквите истражувања. За одбележување е дека на овој Конгрес беше значајно и учеството на научни работници од областа на урбаната екологија и пределната екологија, што не беше случај на претходните два конгреса. Очигледно, овие две значајни апликативни дисциплини во управувањето со животната средина се во подем кај нас.

Квалитетот на презентирани трудови беше на многу високо ниво, што укажува на напредок во однос на претходните два конгреса.

Во организирањето на овој конгрес забележан е до сега невиден игнорантен однос од министерствата надлежни за управувањето со животната средина, пред се Министерството за животна средина и просторно планирање и Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство. Тие не покажаа никаков интерес за Конгресот и тоа не само во смисла на негово финансиско подржување, туку воопшто за неговата работа. Се надеваме дека односот на надлежните министерства кон конгресот на еколозите не го отсликува нивниот пристап во решавањето на актуелните проблеми со животната средина.

Конгресот беше единствено финансиски поддржан од Министерството за образование и наука на Република Македонија. Оваа финансиска поддршка ќе овозможи покривање на дел од трошоците за печатење на трудовите и објавување на Зборникот на трудови од III Конгрес на еколозите на Македонија со меѓународно учество.

СЕКЦИЈА "ПОПУЛАЦИИ И ЗАЕДНИЦИ"

Во оваа секција беа презентирани 27 научни трудови од Македонија, Србија, Црна Гора, Албанија, Бугарија и Турција. Тие се однесуваат на аутокологијата на различни копнени и акватични видови, карактеристиките на популациите и можноста за добивање на активни супстанции од растителните видови.

Повеќето од трудовите се занимаваат со изучување на карактеристиките на дивите видови растенија и животни во природни услови. Од овие истражувања беше заклучено дека промената на микроклиматските услови и антропогеното влијание се значајни фактори во формирањето и нарушувањето на односите во заедниците. Ваквите истражувања даваат научна основа за соодветна заштита на видовите и ги објаснуваат спецификите на екологијата на видовите на просторот на Балканскиот Полуостров.

Апликативната вредност на истражувањата е евидентна и кај трудовите кои се занимаваат со изучување на различни активни супстанции кои ги продуцираат растителните видови во природата, но и во лабораториски услови.

Истражувањата на популациите и заедниците имаат големо потенцијално практично значење од повеќе аспекти што ја наметнува потребата од систематски приод во аутоколошките истражувања.

СЕКЦИЈА "АГРОЕКОЛОГИЈА"

Сите презентирани трудови, иако хетерогени согласно полето на интересот на авторите, придонесоа не само за разбирање на еколошките аспекти во производството на храна туку и на одредени конвенционални технологии. При тоа, тешко можеа да се издвојат посебни тематски целини фокусирани на одредени агроколошки подрачја, иако поедини автори преку презентираниите трудови, упатуваат на важноста на ваквиот приод во решавањето на актуелните прашања поврзани со земјоделското производство.

Посебно место заемаат трудовите кои се однесуваат на истражувањата од областа конвенционалните технологии како што се одгледување на пченица на халоморфни почви, продуктивноста на почвата, плевелната вегетација кај оризот, присуството на фитоплазмите кај виновата лоза и искуствата од *in vitro* андрогенезата.

Останатата група на трудови, даде придонес кон разбирањето на ризиците поврзани со производството на генетски модифицирани организми и воспоставувањето на ефикасни системи за контрола на ГМО во прометот и во храната која содржи ГМО, како и кон органското производство на ориз. Агробиолошката разновидност беше претставена само со еден постер кој се однесува на *ex situ* колекционирање на комерцијални сорти и селекциски линии од различни култури.

Забележлив беше интересот на истражувачите за подобрување на конвенционално производство во правец на изнаоѓање решенија кои би биле посоодветни од аспект на животната средина. Од друга страна, биолошкото и органското производство, како и аспектите на агробиолошката разновидност не беа соодветно застапени, пред сè заради неодамнешното воведување на органското производство кај нас, а и несоодветниот третман на генетските ресурси од ресорните министерства.

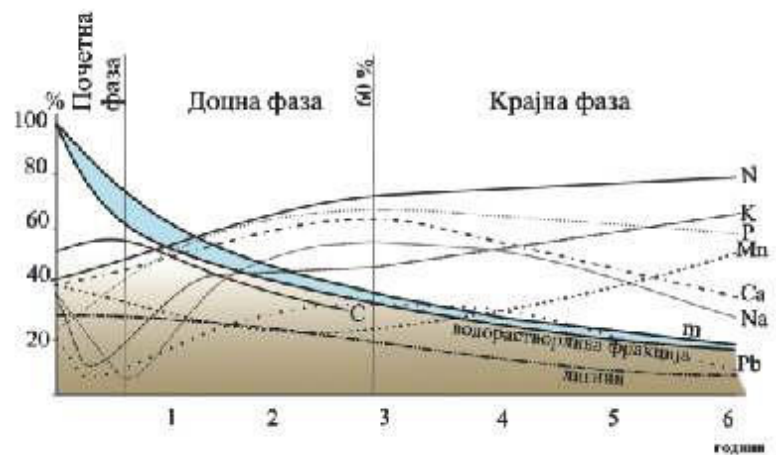
Во иднина, со оглед на комплексноста на секторот земјоделство, доколку има доволно пријавени трудови, агроколошката сесија треба да се подели на потсекции кои обработуваат содржини одвоени според карактерот на истражувањата како конвенционално земјоделско производство, органско и биолошко земјоделство и генетски ресурси.

СЕКЦИЈА "ТЕРЕСТРИЧНИ И АКВАТИЧНИ ЕКОСИСТЕМИ"

Истражувањата од оваа област во Македонија, според прикажаните резултати на Конгресот, се однесуваа главно на комплексните истражувања во шумски екосистеми. Генерално, истражувањата во областа на терестричните екосистеми во Македонија (и регионот) се слабо застапени во последните години, така што во иднина е потребно, ваквите истражувања да бидат поттикнувани и стимулирани од државата, со оглед на тоа што од нив се добиваат најсоодветни резултати што можат да послужат во воспоставување мерки за правилно управување со екосистемите од страна на човекот. Тоа особено се однесува на искористување на шумите во однос на дрвна маса и други недрвни производи. Не помалку важни се плановите за управување со пасиштата и другите терестрични екосистеми.

Очигледно, иако екосистемскиот природ во решавање на проблемите во животната средина е официјално промовиран како најпогоден од сите релевантни меѓународни организации од областа на екологијата и заштитата на животната средина, сепак интересот за таквите истражувања во Македонија и регионот не е висок. Основни причини за ваквата состојба се главно во слабиот интерес и стимул за овие истражувања во рамките на државните политики во областа на науката, обемноста на работата, како и големите финансиски средства потребни за спроведување на ваквите истражувања. Учесниците на Конгресот го потенцираа недостатокот од екосистемски и други аутоколошки истражувања во областа на глобалните климатски промени, тема извонредно актуелна во светот.

За разлика од тоа, во рамките на под-сесијата „акватични екосистеми“ беа презентирани поголем број трудови, кои се однесуваа на различни аспекти во однос на водните екосистеми. Тенденцијата за зголемување на интересот за истражување на акватичните екосистеми најдобро го презентираше фактот што во рамките на оваа сесија на Конгресот беа презентирани 15 труда. Во трудовите беа дадени резултатите од истражувања на 44 научни работници.

Интересот на научните работници во оваа област главно се однесува на биодиверзитетот и дистрибуцијата на акватичните заедници во различни езерски екосистеми и вештачки акумулации. Квалитетот на водата и хидрологијата (билансирање на води) во акватичните екосистеми со примена на различни методи (од таксономско преку хистолошко до молекуларно ниво) кај различни индикатор-организми-микроорганизми, макрозообентос, ихтиофауна и други, заземаше исто така значајно место. Дискусиите во врска со презентираниите трудови недвосмислено укажаа на потребата од мултидисциплинарен пристап во истражувања кои се однесуваат на водните екосистеми.

Учесниците на Конгресот апелираа во користењето на водните ресурси, да се почитуваат превентивните мерки во заштитата на водите од еутрофикација и заштита на лотичките води од загадување. Почитувањето на Одлуката на Министерството за животна средина и просторно планирање за забрана на употреба на фосфорни детергенти, треба да се мониторира и прекршителите да се санкционираат.

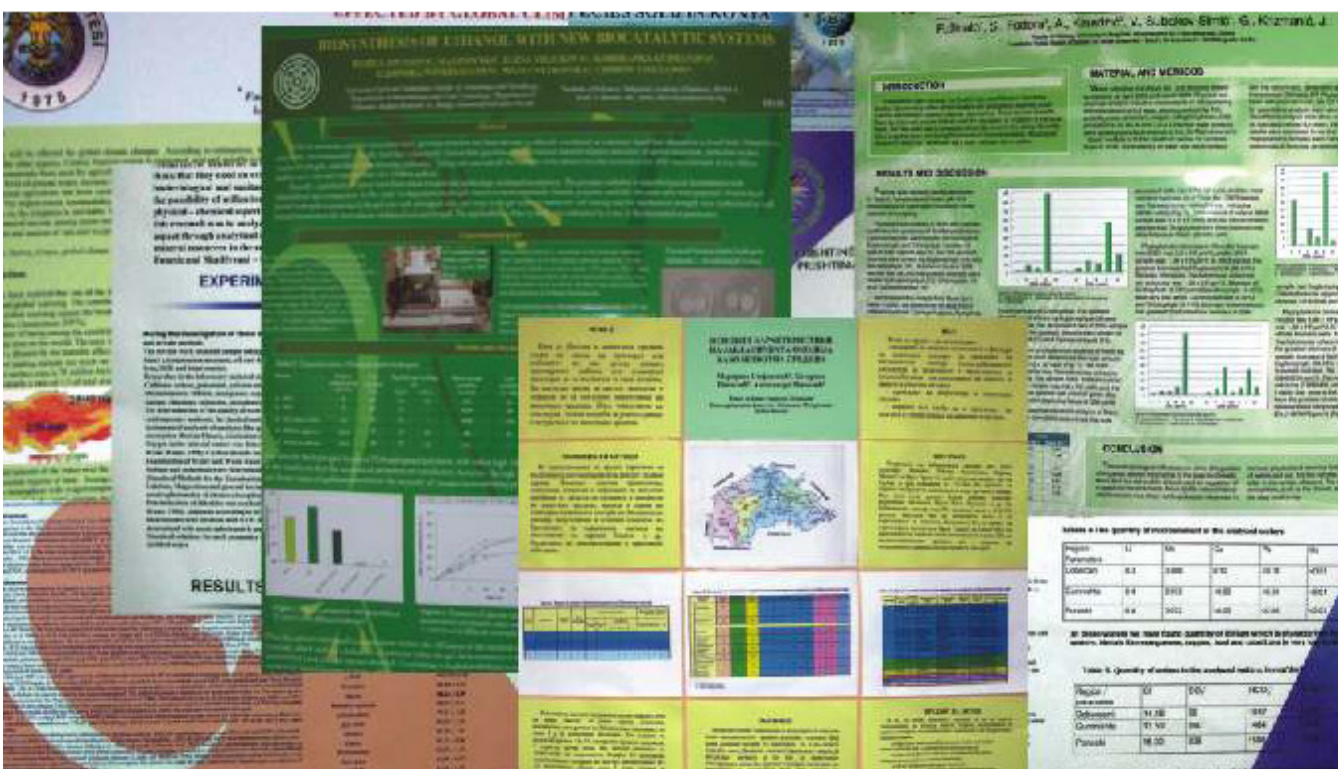
СЕКЦИЈА "БИОЛОШКА РАЗНОВИДНОСТ И КОНЗЕРВАЦИСКА ЕКОЛОГИЈА"

Таксономските и синтаксономските истражувања на различните компоненти на биолошката разновидност, кои ги земаат предвид најновите современи научни сознанија и нови методолошки постапки во оваа област денес повторно добиваат на својата актуелност и претставуваат основа при преземањето на различните комплексни еколошки истражувања.

Истражувањата за статусот на видовите, заедниците и хабитатите треба да бидат уште повеќе поддржувани со цел да се пополнат недостатоците во науката за целиот Балкански Полуостров. Заштитата на компонентите на биолошката разновидност треба да биде базирана на конзистентни и меѓународно прифатени критериуми, но при тоа да бидат земени предвид и локалните специфики - локални ендемити и заедници во одделните делови на Балканскиот Полуостров, кои се често маргинализирани или сосема отсутствуваат на листите на станишта, заедници или видови во повеќе меѓународни документи и конвенции (BERN CONVENTION, CORINE, Habitat Directive и сл.).

Формирањето мрежи на заштитени подрачја претставува значаен чекор во правилната заштита. Во таа насока треба да се истакне потребата од имплементација на мерки за заштита предложени од научната заедница и невладиниот сектор во соработка со владините институции.

СЕКЦИЈА "ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА"

Според презентираниите трудови, истражувањата од оваа област зафаќаат широка проблематика. Учесниците на Конгресот се согласија дека:

1. Индустриските активности извршиле значително влијание врз почвите со загадувањето од антропогено потекло во одредени региони во Република Македонија и поради тоа е потребно преземање мерки за спречување на понатамошното загадување, а воедно и решавање на постојните проблеми.
2. Важно е да се врши следење на квалитетот на подземните води, посебно од аспект на застапеноста на арсен.
3. Решавањето на проблемите со загадувањето на животната средина со пластика може да се постигне со нејзино рециклирање за кое се понудени одредени технологии.
4. Сточарските фарми треба да се третираат како биолошко технички системи во кои мора да се воведат системи за искористување на отпадот.
5. Земјоделството значително придонесува во емисијата на стакленичките гасови во Република Македонија.

СЕКЦИЈА "УРБАНА ЕКОЛОГИЈА"

Истражувањата од областа на урбаната екологија во Македонија не се бројни што се потврди и со скромниот број презентации на Конгресот: вкупно 9. Иако презентациите тематски главно се разликуваа, сепак може да се издвои еден правец - влијанието на урбанизацијата врз живата компонента во градските екосистеми. Сепак, оваа гранка во Македонија е во подем (според посетеноста на сесијата), главните истражувања се започнати само пред неколку години, што значи дека треба да измине извесен период за да заземе достоино место како гранка на екологијата од една страна, а од друга неопходно е државата да покаже поголем интерес за вакви истражувања кои ќе бидат во иднина од големо значење за воспоставување на урбанистички одржлив развој во Република Македонија.

СЕКЦИЈА "ОДРЖЛИВ РАЗВОЈ"

Третиот Конгрес на Македонското еколошко друштво го поддржа концептот на одржлив развој на стопанството во Македонија. При тоа, беше констатирано дека е неопходно концептот на одржлив развој доследно да се применува во сите сфери на користење на природните ресурси од животната средина. Во економскиот развој неопходно ќе е потребно да се почитува квалитетот на животната средина и рационално да се користат природните ресурси. Кај производните погони без системи за заштита, надлежните институции ќе треба да обезбедат услови за нивна изградба и инсталација во даден период за да може концептот на одржлив развој реално да се применува во Македонија. Се препорачува неодољна примена на одредбите од Законот за животна средина за интегрирана контрола и спречување на загадувањето - ИКСЗ (IPPC).

СЕКЦИЈА "ЕКОЛОШКА ЕДУКАЦИЈА"

Интересот за истражувања во областа на еколошката едукација во Македонија, е изразито мал - само 6 презентирани трудови. Таа тенденција е присутна од првиот еколошки конгрес наваму. Тоа веројатно се должи, покрај останатото, на слабите финансиски можности на училиштата за стимулирање на кадарот за истражувачка работа.

Во моментот во Македонија, истражувањата од оваа област главно се однесуваат на формалното училишно образование (главно средношколското), но има и такви што се однесуваат на предностите на е-учењето (e-learning) во еколошкото образование.

Анализата на презентациите од сите досегашни конгреси на еколозите на Македонија, покажува дека недостасуваат истражувања кои ги третираат следниве сегменти на еколошката едукација:

- соработка и партнерство во рамките на еколошката едукација,
- заемна поврзаност на еколошкото образование со образованието за одржлив развој,
- улогата на "formative influences" во еколошкото образование,
- единство на трите сектори на еколошкото образование и
- заемната поврзаност меѓу емпирискиот, синоптичкиот, естетскиот и етичкиот елемент на еколошкото образование.

Покрај научните презентации, за истакнување е и присуството на поголем број ученички творби (61 цртеж и еден штанд) што го покажува интересот на учениците за екологијата. Сепак, може да се заклучи дека голем број од заинтересираните од други училишта не можеа да присуствуваат заради финансиски потешкотии, односно немањето интерес за раководствата на училиштата за ваков вид активност.

СЕКЦИЈА "ПРЕДЕЛНА ЕКОЛОГИЈА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ"

Пределната екологија во Македонија не е развиена еколошка дисциплина. На оваа сесија беа презентирани 12 хетерогени трудови кои само го допираа полето на интерес на пределната екологија. Итно е потребно во Македонија да се изврши типизација и класификација на пределите. Само на тој начин ќе може законодавните и извршно-политичките институции да ги респектираат научните анализи и достигнувања во функција на преземање на валидни мерки во рамките на надлежностите на просторното и урбанистичкото планирање. Новите методи во пределната екологија (примена на ГИС технологија) се недоволно прифатени, односно употребувани како алатка во планирањето.

Учесниците на Конгресот се сложија дека е потребно:

1. Позасилено да се актуелизира проблемот на заштита на земјиштето од ерозија како и да се пристапи кон реализација на мерките за заштита од ерозија.

2. Да се интензивира проучувањето и заштитата на геонаследството во Република Македонија. Неопходно е да се регулира проблемот со дивоградбите и непланската изградба, воопшто во Република Македонија, со посебен осврт на градбите во подножјето на Водно (крај Скопје) заради опасност по безбедноста на пониските урбани делови во градот Скопје кои се во нивна непосредна близина.

Почитувани колеги,

Ве информираме дека членовите на МЕД кои сакаат да го продолжат своето членство во Друштвото, треба да ја платат членарината за 2008 година.

Сите, кои сакаат да пристапат и да станат идни членови на МЕД, треба да ја пополнат пристапницата на МЕД за членство и да ја испратат на адресата на МЕД (бул. Кузман Јосифовски-Питу, бр. 28/3-7, 1000 Скопје) или по електронски пат на contact@mes.org.mk

Пристапницата ќе ја најдете и на web страната на МЕД: www.mes.org.mk

Уплатата се врши на жиро сметка на МЕД, цел на дознака: Членарина за 2008 година

Ви благодариме за соработката,

Македонско еколошко друштво

МЕД македонско еколошко друштво

ПРИСТАПНИЦА

Јас, _____ со звање и титула _____

вработен во _____ пристапувам во Македонското еколошко друштво, при што ги прифаќам и одобрувам целите, задачите и активностите на Друштвото и се обврзувам да ја плаќам годишната членарина од 500,00 денари (100 за невработени). Краток опис на професионалната ориентација и потесното подрачје на стручен и научен интерес:

Молам материјалите за активностите на Друштвото и печатените работи да ми бидат доставени на следната адреса:

домашна на работа

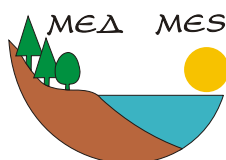
Домашна адреса: _____, тел. _____

Адреса на работа: _____

тел. _____, Факс: _____ e-mail _____

Датум: _____

Своерачен потпис _____

Македонско еколошко друштво
жиро сметка: 300000000278717
даночен број: 4030985348821
Комерцијална банка а.д. Скопје